بسم الله الرحمن الرحيم

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލިސް

1980

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ތާރީޚު: 15 ޖުމާދަލްއޫލާ 1403 / 27 ފެބުރުއަރީ 1983 ނަންބަރު: 3/83/ޚ/ޚމޖ

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 3 ވަނަ ޖަލްސާގެ ޚުލާޞާ

ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 3 ވަނަ ޖަލްސާ އޮތީ 15 ޖުމާދަލްއޫލާ 1403 ވީ ހޯމަ (27 ފެބްރުއަރީ 1983 ދުވަހުގެ) 8.30 ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހޯލުގައެވެ. މި ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެލެއްވީ 77 މެންބަރުންނެވެ. ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާގައި ހިމެނިފައިވަނީ، މި ތިރީގައިވާ ކަންތައްތަކެވެ.

1. ޖަލްސާ ފެށުން.
2. ޤާނޫނުއަސާސީ އިޞްލާޙުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން.
3. ޖަލްސާ ނިންމުން.

މި ޖަލްސާގެ ރިޔާސަތުގައި ތިއްބެވީ، މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް [illegible] ޢަބްދުﷲ ހަމީދެވެ. ގަޑިން 8.30 ގައި [illegible]

[illegible]

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 64.(1) [illegible]

އަދި ޖަލްސާތަކެއް ބާއްވާނެކަން ކަނޑައަޅުއްވާނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(2) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އާދަވެގެން އެއްވާ ދައުރުތަކުގެ ތެރެއިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެނިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޚާއްޞަ ޖަލްސާ ބޭއްވިދާނެއެވެ.

(3) ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމު ހުސްވެގެންދާ ވަގުތެއްގައި، ދުސްތޫރުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކަށް ހޮވުމަށް ނަން ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އެއްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރައީސަށް ދޭނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އެގޮތުން ވަގުތެއްގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާދަޔާ ޚިލާފު އިތުރު ޖަލްސާއެއް ބާއްވައިފި، އެހެން އެއްވުމެއް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިންތިޚާބު ކުރުމާއި ނުލައި، އެއްވުމެއް ނުބޭއްވޭނެއެވެ. އަދި ބާއްވާ އެއްވުމެއްގައި ދާއިރާތަކުގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުތަކުގެ އެހެން ކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

އަދި މިގާނޫނުގެ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 72، 73، ވަނަ މާއްދާ ބަދަލުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފިއެވެ.

ބަދަލުކުރެވުނު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 72، 73، ވަނަ މާއްދާ

72 ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އާދަވެގެން އެއްވާ ދައުރުތައް ހުޅުވާނީ އަހަރުގެ ދެދައުރުގައި އެވެ. މީގެން، ފުރަތަމަ ދައުރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އެއްވާނީ ފެބުރުއަރީ މަހުގައި ދެވަނަ ދައުރު ސެޕްޓެމްބަރު މަހުގައެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުޅުއްވާނެއެވެ.

73. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމު ހުސްވެގެންދާ ވަގުތެއްގައި، ބޭނުން ވާނަމަ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އެއްކުރުމުގެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ލިބިގެން ވެއެވެ. އެފަދަ ވަގުތެއްގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ބާއްވާ އެއްވުމެއްގައި، އެހެން އެއްވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިންތިޚާބާއި ނުލައި، އެއްވުމެއް ނުބޭއްވޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ އެއްވުމެއްގައި އެހެން ކަމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

އެހެންކަމުން މިގާނޫނުގެ މާއްދާގެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރުމާއި ގުޅިގެން ސަރުކާރުގެ ދާއިރާތަކުގެ ޚިދުމަތް ހިނގާނެ ގޮތް. ގަޑި. މުއްދަތު އިދާރާތަކުގެ މުވައްޒަފުންނާ ގުޅުން

64 ވަނަ މާއްދާގެ (1) ގައި ބަޔާންކުރާ 3 ދައުރުގެ ބަދަލުގައި ދެދައުރު ބާއްވަން ކަނޑައަޅައިފައި ވަނީ ދެދައުރަށް ބަދަލުކުރުމަށެވެ. އަދި މިމާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބާއްވާ ޖަލްސާ ބާއްވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ. މަޖިލީސްގެ މުއްދަތު ގާއިމުކުރަން ބޭނުންވާ ބަޔާނާގެ ސަބަބުން ދައުރުތަކަކީ ދެދައުރުކަމަށް، މަޖިލީސް އެއްވާ ދަތިކަމާ ގުޅިގެން އިސްލާހުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ހުށަހެޅުނު ގޮތުންނެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަދަލުތައް، ބަލައިލުމުގައި ބަދަލު ގެނެސް

ވަނީ 64 ވަނަ މާއްދާގެ މައްސަލަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބަދަލުގައި ބަލައިލައި، 65 ވަނަ މާއްދާ މަޖިލީސްގެ

ދިއުމުގެ ކުރިން ، ރިޔާސަތުން ސަލާމްޖެހި އަދި އެންގެވުމުގެ ބުލާގެން ، އެގޮތަށް މިދިޔަ ޖަލްސާގައި މަޖި-
ލިސަށް ދިއްވާފައެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް 65 - (1) މިދުރުސް ޤާނޫނީގޮތުގެ ގޮތުގެ މަތިން ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސްގެ ވޭތުވި ދައުރުތަކުން ވީމާ ، އެމަޖިލިސަކުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އެތަ ގޮތުގެ ޙައްޤު ، މަޖިލިސްގެ އެމުރު ހުރިހާ ވުމުގެ ކުރިން ، ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އެތިބާ އަންގާ ރައީސް މީ އަންގަވާފައެވެ ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ރައީސް މީގެ ނިސްބަތުން ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ ބައެއް މީހުން ހުރިގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. ނަމަވެސް މިދުރުސް ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖި-
ލިސްގެ ރައީސް ގެތިބާ ޙައްޤުގައި ވަޒީފާ ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ރައީސްގެ ނިސްބަތުން ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އެގޮތް މީގެ ތެރެއިން ހިމެނޭނެއެވެ.

(2) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ރައީސް ވާނަމަ ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އަންގާ ، އެންގެވުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އަދާކުރާ ހިންގާ ވަޒީފާ ތަފްސީލު ކަމުގައި އެންމެހާ ވާނޭއެވެ. އަދި އެ އަންގާ އަންގާ ގޮތް ތަފްސީލު ތަކުގައި އެ މަޖިލިސް އެއްބާރުލުން ވާނޭއެވެ.

ހަމަ މިގޮތުގައި ގާނޫނުގެ މާއްދާ އަމަލުކުރާ ގޮތް އަސާސީ ގާނޫނު

ބަދަލުވެފައި ވާގޮތެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ ގެ އަލަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ރިޔާސަތުން ގެނެވި ތަޢުދީލުތަކުގެ ތެރޭގައި އަދި ، ގާނޫނު އަސާސީގެ 65 ވަނަ މާއްދާ އަކީ ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ގުޅޭގޮތުން އެމާއްދާ ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެއް ތަމްސީލުކުރާ އެންމެހާ ވަޒީފާތަކުގައި ، ސިޔާސީ ދާއިރާ ގޮތަށް ، ސިޔާސީ ދާއިރާ ގޮތަށް ހުރިހާ ވަޒީފާ ތަކުގައި ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ގެ މަޤާމު ހުރިހާ ގޮތްތަކުގައި ، އެންމެހާ ކަންކަމުގައި ، އެހާ ހުރިހާ ކަމެއް ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އެގޮތުގެ މަތިން ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ބާއްވާ ގޮތް ، އަސާސީ ގާނޫނު އެއް ގޮތަކަށް ބަދަލުވެފައިވާ ގޮތެވެ.

ސ . ގާނޫނު އަސާސީގެ ދިވެހި ސިޔާސީ ގޮތް ، ގާނޫނުގެ ވަކި މާއްދާ
ތަކުގައި ވާގޮތުން ވިލާތުގެ 64 ވަނަ މާއްދާ ބަޔާންކުރާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެހާ ، ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލު-
ކުރާ ސިޔާސީ ދާއިރާ ގޮތަށް ، އެ މަޖިލިސް ގެ ގޮތް ގާނޫނީ ގޮތުން ހިމެނޭ
ރައްޔިތުންގެ ތަމްސީލުކުރާ އެންމެހާ ގޮތް ، އެގޮތުގެ ތަފްސީލު ، ރައްޔިތު

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމައަށް [illegible] ކަމުގައެވެ.

ށ: މެމްބަރު އަލްފާޟިލް [illegible] [illegible] ވިދާޅުވި، 65 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން) [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

ރ: މެމްބަރު އަލްފާޟިލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 65 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވިއެވެ.

[illegible] މަޖިލީހުގެ މެމްބަރު އަލްފާޟިލް [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވިއެވެ.

ބ: މެމްބަރު އަލްފާޟިލް [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އުވާލެއްވުމީ ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް ނަގުމުގައި ފެނިވަޑައިގަތީ. އަދި، އެ ބާބުގެ ކަމުގައި މަޖިލީހުގައި ގަވާއިދުތަކަށް ރައީސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ޤާނޫނު ފާސްކުރުމަށް. މަޖިލީހުން އެޖެންޑާގެ އޮތް ރައްޔިތުންގެ ވަކީލު ކަމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ރިޔާސީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް ފާހަގަކުރެއްވިއެވެ.

ހ. މެންބަރު އަޙްމަދު ޝަރީފް ވިދާޅުވީ، ހދ. މެންބަރު ރަޝީދު ޢަބްދުﷲ ވިދާޅުވި ގޮތަށް 65 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިދާނެ. އެހެންކަމުން އެ މާއްދާ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ގޮތެއް ނެތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ވަކީލުން ހާޒިރުވެވަޑައިގަތުމަށް، އެކަން ފާހަގަކުރެއްވުމަށް ޤާނޫނު އަސާސީގެ މާއްދާތަކުން ވަކިން ބަޔާންކޮށްފައިވޭ. ވަކި ގޮތަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ކަންތައް ބައްލަވާ ފަދައިން ޤާނޫނު ހެދުމަށް ރައީސް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ނިންމެވުމެވެ. އަދި ޤާނޫނު ހުށަހެޅުމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ވަކިކުރެއްވުމުގެ ކަންތައް ޤާނޫނު އަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ.

ށ. މެންބަރު އަޙްމަދު ނަސީމް ވިދާޅުވީ ޢަބްދުﷲ ފާހަގަކުރެއްވި 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން ވަކި ގޮތަކަށް ދުވަސްތަކެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވާތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުން އިސްލާމްދީނާއި ޤާނޫނު އަސާސީއާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތަށް ބާއްވަން ޖެހޭ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނު ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާވާ ގޮތަށް ތަޢާރަފްކުރުމަށް މިހާރު ދުވަސް ފަހަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ތެރެއިން ރިޔާސަތުގެ ދައުރުގައި ނިންމާފައިވާ ކަންތައް ރައީސް ޢާއްމު ކުރުމަށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުތަކަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ ބާރު ރައީސަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ބަދަލުގައި ރައްޔިތުންގެ ވަކީލުން ޤަބޫލުކުރެއްވުމަށް ފޯނު ކުރައްވައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ޢާއްމު ކަންތައްތަކުގެ ބަހުސް ދިމާކުރެވޭނެ ގޮތް ދެއްކެވި ރައްޔިތުންގެ ވަކީލުން ކުރިއަށް ގެންދެވުމުގެ ނިޒާމު ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ނ. މެންބަރު އަޙްމަދު ޢަބްދުﷲ ވިދާޅުވީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ކަންތައް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ނިންމަވާނީ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން ކަމަށް ވީއިރު ރައީސް ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ދެއްކެވިއެވެ. ރައީސާއި ރައްޔިތުންގެ ވަކީލުންގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ވަކި ގޮތް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ރައީސް ވަކިކުރެއްވުމުގެ ޤާނޫނުގެ ބަހުސް ރައީސް ވަކިކުރުމުގެ ކަންތައް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަރާރު ކަނޑައެޅުމުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ފަހު ފޮނުވުމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވަކިން ޤާނޫނުތަކަކަށް ވަގުތު ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތް، އަދި ރައީސް ފޮނުއްވާ ބަޔާން ރައްޔިތުންނަށް އިޢުލާނުކުރުމަށް ރައީސްގެ ބާރު ހަމަޖެހިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަރާރާއި ފެނިވަޑައިގަތީ. އަދި މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގެ ތަފްސީލު ފޮނުވާލެވެ.

އާދީނުބަދަލުކުރިގެން އައުމަދުވައްގޮތް އެންމެ ދަރަޖައުގެ ބާރުތައް ބަރާބަރު ކުރަން ހުށަހެޅިއެވެ. ޤާނޫނުގައި އޮތްގޮތުގެ ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރެވުނު މިއާދަކުރުން ގެންދިއުމަށް ސަރުކާރަކަށް «ސ ދަށު ދާއިރާގެ ރަށްރަށުގައި» މިނޫން އެކޮށް «ހ ދަށު ދާއިރާގެ ރަށްރަށުގައި» މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުން ފުރިހަމަ ބައިގެން ހުށަހެޅިއެވެ.

ހ. ދުސްތޫރު އަސާސީގެ އަމިއްލަ ބާރުގެ މިފަދަ ނުކުރާ ސިފައިގެ މައްސަލައާ އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ބޯޓުން، 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތަށް ބާރުތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަށް ދިނުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދުސްތޫރު އަސާސީގެ ސަބަބުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބާރުތަކާއި ވަޒީރުންގެ ބާރުތައް، އަދި ގައުމީ ދަރަޖައިގެ ބާރުތައް ބަލަހައްޓައި ވަޒީރުން ކަނޑައަޅައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންވާ މަޤާމުތަކަށް އެމީހުން ވަކިކުރުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ބަލަހައްޓާ މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅުމުގެ ވަޒީރުގެ ބާރު ހުރުމާއި، އެކަމަކު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންވާ ހިސާބުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ބަލަހައްޓައި ވަޒީރުން ހުށަހެޅުމަށް ދެވޭ ކަމެއް، ޤާނޫނީ ގޮތުން ދަށުކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ނެތެވެ.

ދ. ދުސްތޫރު އަސާސީގެ ދިރާސާކުރުމުގައި، 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ބޭނުންކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ އެއްބަސްވުން ހޯދުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ. ޤާނޫނީ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޒީރުންގެ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމަށް އިތުރަށް ބާރުދިނުމާއި ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަޒީރުން 55 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ވަކިކުރުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބަލަހައްޓާ ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ. ވަޒީރުން ބަދަލުކުރުމާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވަޒީރުންގެ އެއްބަސްވުމާއި ބޭނުންވާ މަޤާމުތަކަށް ގެނައުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދުސްތޫރު އަސާސީ ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުން ބަދަލުކުރުން

ނ. ދުސްތޫރު އަސާސީގެ އަމިއްލަ ބާރުގެ ވަޒީރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރު ދަށުކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންވާ މަޤާމުތަކަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދަށުން ބާރުތައް ދޫކުރަންޖެހޭގޮތަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތައް ވަޒީރުންގެ އަތުން ދޫކުރުމާއި ބާރުތައް ބަހާލުމަށް ބަދަލުކުރުމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރާ ޝަރުތުތަކުގެ ތެރެއިން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދޫކުރާ ބާރު ބޭނުންކުރުމަށް ހުށަހެޅިއެވެ.

ޤާނޫނުގައި [illegible]

[illegible]

ސ. ދުސްތޫރު [illegible] 65 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

[illegible] 21 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

ސ. [illegible]

[illegible]

ސ. [illegible]

[illegible] 65 ވަނަ މާއްދާ [illegible] 2 ވަނަ [illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

[illegible]

[illegible]

[illegible] 30 [illegible] (1373 ވަނަ [illegible]) [illegible] ޤާނޫނު

އަސާސީ [illegible] 2/3 [illegible]

[illegible]

[illegible] 55 ވަނަ [illegible]

[illegible] 12 ވަނަ [illegible]

[illegible] 61 ވަނަ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 65 ވަނަ [illegible]

[illegible] 75 ވަނަ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 6 [illegible]

[illegible]

[illegible] 57

[illegible]

[illegible]

[illegible] ﷲ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

ފާޅުކުރައްވާފައި ރައްޔިތުންނަށް. ޢިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު ވިދާޅުވީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ފުރިހަމަ ރައްޔިތުން ޤާނޫނުގެ
ގަވާއިދު އަސާސީ ދަރަޖައިން އެކަށީގެންވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަޤާމަށް ލާޒިމުކުރާ ބާރުތަކާއި، މަޖިލީހުގެ އިޚްތިޔާރުތަކާ
ޢިއްޒަތްތެރި އެބޭފުޅުންގެ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކާއި ވާޖިބުތަކާ ގުޅޭ. އަދި ތަފްސީލުކޮށް، ދީފައި އޮތް ގާނޫނު
ގެއްލި ނުދެވޭ އުސޫލުތައް ޝާމިލުކޮށް ވަޒަންކޮށްލައްވާ. ބާރުތައް ވަކިކުރުމަށް ވަކިން ޤާނޫނީ އިޖުރާޢަތު
ކުރުމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަ އެހާހިސާބު، 65 ވަނަ މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން 6 ވަނަ ބައިގެ ކުރީގެ
ގެއި 4 ވަނަ ބައިގެ ޤާނޫނީ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭ ބައިގެ ޙައްޤުތަށް މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުން
ފުރިހަމަ ދަރަޖައިގެ މަޤާމަށް ދިނުމަށް ފާސްކުރާ އިންތިޚާބުގެ ބަދަލުތައް ގެނެސްދިނުމަށް
ނަގަން ވަކިން ބާރު އަޅަން ފެށުނު ޙައްޤުތަކާއި ރަސްމީ ބަޔާން ކުރާ ގޮތަށް ބޭނުންކުރަން. އަދި މިމާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު
ގައި " ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަޑުން އިންތިޚާބުކޮށް ކަނޑައަޅާ ބޭފުޅެއް" މިހެން އޮތުމުގެ ބަދަލުގައި
" ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އަޑުން އިންތިޚާބުކޮށް ކަނޑައަޅާ ބޭފުޅެއް" މިގޮތަށް އެބައި އިޞްލާޙުކުރުމަށް
ވަނީ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް ރަޢުޔު ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރައްވައެވެ.

ސ. މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާކިރު ވިދާޅުވީ، މިމާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި" މަޖި
ލީހުގެ މެންބަރުން އަޑުން އިންތިޚާބުކޮށް ކަނޑައަޅާ ބޭފުޅެއް" މިހެން އޮތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ވަކި ފަރާތެއްގެ މަޖިލީހުގެ
ގެ މެންބަރު ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ގޮތަށް ބަދަލުކުރުމަށެވެ. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ، ޢަދަދުން
ވަކިވާ ބައެއް ބާރުތަކާ 5 ވަނަ ބާބުގައި ދެއްވާފައިވާ ބާރުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ ފުރިހަމަކުރުމެވެ.
މިމާއްދާ ވަކިން ބާރު އެކުލަވާލުމުގެ ބައިގެ ބާބު ފާސްކުރުމުގެ އުސޫލު 65 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ރަޢުޔު ލިބޭ ގޮތަށް ބަދަލު ގެނައުން ވަކިގޮތަކަށް ނުވާނެ، 66 ވަނަ މާއްދާ، މިހެންނެވެ
ފަރާތުން ސަރުކާރު އަޙްމަދު ބަޔާން މެދު މަޖިލީހުން އެޅުމަށެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނު 66. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމެއް ނިމުމުން ކުރަން ވާނީ
ވަކި ބާރުތަކުގެ ބަދަލު ރައީސް ޖަލްސާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ، ޒާތީގޮތުން
ބައްދަލުވުން
ވާހަކަދައްކާ ބައްދަލުވުމެއް ނެގުމަށް. ރައްޔިތުންގެ މަޖި
ލީހުގެ މެންބަރުން ނަގަން، އެމަޖިލީހުގެ ރައީސް ދޭނުމަ
ބައްދަލުވުމެއް ނެގުމެވެ.

މަޖިލީހުގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކުރުން، އެމެންބަރުގެ މުއްދަތުގައި ގާނޫނު
އިޖުރާއަތު 28 ވަނަ މާއްދާ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅައެވެ.

28. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ވަކިކުރުން ހުށަހެޅުމުން ފާސްކުރުމަށް
ބައިވެރިވާ އަޣްލަބިއްޔަތު ސަރުކާރުން ކުރެވޭނެ، މަޖިލީހުން އެބަދަލު ގެނައުމަށް
ރައީސް ކުރެވުނު ބަދަލު ގެނައުމަށް ފާސްކޮށްފައެވެ.

އަދި އެއާއެކު، 66 ވަނަ މާއްދާގެ ބަދަލުގައި ރައްޔިތުންގެ ބަޔާންކުރެވެން. ރިޔާސަތުން، ގޮތް
ރައްޔިތުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރުގައި، ގ.އ. މެންބަރު އަޙްމަދު އަލްފާޟިލް ހުސައިން، ވިދާޅުވީ، ރައްޔިތުންގެ

މަޖިލީސް ރަށްބޭރުވެ އަ މަޖިލީސްގައި ، ތަޢުރީފުކުރުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނީ ގޮތުން ޖުމްހޫރިއްޔާގައި ގޮތްތަކާ ،
ހިޔާލު ބަދަލުކުރެވޭނެ މަޖިލީސްގެ ޤަރާރުތަކުގެ ހިޔާލު ދެއްކުމަށް ބައިވެރިވެވޭނެ އިސްލާމީ ގާނޫނުގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސާސީ ގާނޫނުގެ ދަށުން ބާރު ދޭ ރައްޔިތުންގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގައި ގަވާއިދު ކަނޑައެޅުމާއި ސަލާމަތް
ހުރިހާ މަޖިލީސްގެ މެންބަރުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތުގެ މަތިން ބަލައިގަތުމުގެ ބާރު ސަރުކާރުގެ އިސްލާމީ ގާނޫނާއި
ގޮތް އަދި ރަޢުޔަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ގާނޫނީ އުސޫލުން ގާނޫނުއަސާސީ ދަށުން ގޮތުގައި
ގޮތް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

ވަޒީރުންގެ މަޖިލީސްގެ މެންބަރު އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު، އާއިލާ
ރައްޔިތުންގެ ބަދަލު ހުށަހެޅުނު ، ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުގެ މަޖިލީސްގައި ހުށަހެޅި ބަދަލު ، އެއްބަސް ބަދަލު
ބަދަލުކުރުމަށް ގޮސް ގޮތް ، ބައިގަނޑު އިއްޔެ މަޖިލީސްގައި ބަލައިގަތުން ގަވާއިދުތަކުގެ ބަދަލު
އެގޮތަށް ގޮސް ހުށަހެޅި ބައިތަކުގެ ބަދަލު މަޖިލީސްގައި ، މަޖިލީސްގެ މެންބަރުން ޤަރާރުގައި ގަބޫލުކުރެއްވި ، އެވެ
ބަދަލުތަކުން ފިޔަވައި ބަދަލުކުރެއްވި ، މަޖިލީސްގައި ވަކިވަކިން ހުށަހެޅުނު ބަދަލު ބަލައިގަތުމުން ބަލައި
ފިލުވުމެވެ . ފިޔަވައި ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ބަދަލުތައް ހުށަހެޅުނު ، މަޖިލީސްގެ އުސޫލު ބަދަލު
އެއްގޮތަށް ބަދަލުގެ ބައިގަތުން ބަދަލުކުރެވޭ ބަދަލު ހުށަހެޅުނު ، އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވައި
އާއި ، އަދި ބަލައިގަތުން އެގޮތުގެ ތަފުސީލު ގޮތުގައި ވިދާޅުވި ގާނޫނު އެއްގޮތަށް ބައިވެރިވާ ގޮތް
އެވެ. ވިދާޅުވީ ފިޔަވަޅުތަކަށް އަމަލުކުރުމާއި ބަދަލު ގެނައުމަށް، މަޖިލީސްގެ މެންބަރުން ، މަޖިލީސް ގެ
މެންބަރުން ދިވެހިކަން ބަލައިގަތުމުގެ ބަދަލު ބަދަލު މަޖިލީސްގައި ބަލައިގަތުމަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާއެއް ގާނޫނީ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

ވިލިނގިލި ގދ. މެންބަރު އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޒާހިރު، 66 ވަނަ މާއްދާއާ
ބެހޭގޮތުން ގދ. މެންބަރު ވަކިކުރަން ހުށަހެޅުމާއި ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާއްދާއަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަދަލު މާއްދާއެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ ގޮތުގެ ސާފު ކުރުމުގެ
ގޮތުން ސާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފައެވެ.

ގދ. މެންބަރުގެ ސާފުކުރުމަށް ދެވޭތީ ގދ. މެންބަރު އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޒާހިރު
ވިދާޅުވި ، 66 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ހުށަހެޅުއްވި ބަސް ބަދަލު ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ގޮތުން ބަދަލުގެނައުމަށް ވާހަކަ . އަދި ގަވާއިދު ގާނޫނީ ، މަޖިލީސްގެ މެންބަރުން ފާސްކުރެއްވި
ގޮތުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް ، އެގޮތަށް މެންބަރުން އިސްލާމީ ގޮތުގައި އެކަމުގެ ދިވެހިރާއްޖެ ގައި
ސާފު ގޮތުން ގާނޫނީ ޖުމްހޫރިއްޔާގައި ގަވާއިދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސްގެ ބަދަލު
ހަމަހަމަ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގަވާއިދު ބަދަލު ، މަޖިލީސްގެ މެންބަރުން ބަދަލުގެ
ބަދަލުކުރުމަށް ހުށަހެޅުން ، ބަލައިގަތުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަސާސީ ގާނޫނުގެ ބަދަލު ގޮތުގައި ބަދަލު
ހުށަހެޅުމަށް ވިދާޅުވިއެވެ.

ބާއި   އަސްލަމް ، ގދ. މެންބަރު އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު ޒާހިރު ފިކުރީ

މެމްބަރުން [illegible] އެހެންނަމަވެސް، [illegible]
[illegible]
[illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]
[illegible]
[illegible] އެހެންނަމަވެސް، [illegible]
[illegible]
[illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ދ. މެމްބަރު އިންތިޚާބު [illegible]
[illegible] އެހެންނަމަވެސް، [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ތ. [illegible] ”[illegible]“ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ލ. [illegible] ”[illegible]“ [illegible]
[illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ނ. ދުއްބަރުގެ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ވަޒީފާއެވެ، ގެން. ދުއްބަރު އަލިފާސްތި އަށްޓަކައި ބާރަށް ވިދާޅުވެއްޖެ، އެއްމަފަހު ފަޅުދާތަކައި އެގޮތަށް ބަލާއިރު ބަރަށް ބޮޑު ގާނޫނީ ބާރެއް ކަމަށް ވަމުން. އެހެން އެއް މީސް ދެކޮޅަށް ބާރުބަލައިގެން ޖާގަ ދެއްވާ އަށް ފަހަ އިވޭތަކަށް ބައެއްވެސް ކަމަށް. އެހެން ބަލައިލާއިރު ސަރުކާރު ގާނޫނު އަސާސީ ގައި ބާރުތަކުގެ ބާރުގަދަ އެންމެ މަތީ އެއްމަފަހު ފަޅުދާތަށް އެއް ދެކުން އެހެން ބޭނުން ކުރެވޭ ވާހަކަ. ގާނޫނީ ގޮތުން ސަރު ތަރުތީބު ދާއިރާ ތަކުގެ ބާރު ބޭނުން ކުރެވޭ، ބަސްދޭ ބަރަހަމަ ކަމުގެ ފަހަރެއް ބާރު ބަރަބަރު ގާނޫނީ ބަލައި ލުމަށް ދާއިރާގެ އާދަތް. އެހެން ވާ ޝަރުތު ވަޒީފާ ބަޔަކަށް، އެއްމަފަހު ފަޅުދާތަށް ދެއްވާ ދެއްގައި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހަމަ ފައްސަލާ ހުރި ބޭބޭފުޅުން ހިންގުމުގެ ޒިންމާ ކަމަށް ބަލާއިރު ބާރުވެރިކަމާ ދިމާ ސަރުކާރު ބާރު ބޭނުން ކުރާ އިރު ގާނޫނީ ބާރު ދެއްވާ ވާހަކަ ބޭނުންވާ މަގެއް. ބާރު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ގާނޫނީ ބާރެއް ކަމަށް ވާތީ، މި އިސްލާމީ ބާރު ބަލާއިރު އެއްމަފަހު ފަޅުދާތަކުގެ ބާރު ބޭނުން ވަނީ ހަމަ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ބާރު ބޭނުން ކުރާ ގޮތުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

ޖ. ދުއްބަރު އަލިފާސްތި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ވިދާޅުވެއްޖެ، މިއަދު ރައްޔިތުން ގާނޫނީ އަސާސީގެ 78 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދެއްވާ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ބާރު ދަށުން ރައްޔިތުން ދެއްވާ، އެބާރު ބޭނުން ކުރަން އެވަނީ ދާއިރާތަކުގެ ބާރު. މިގޮތުގެ ދަށުން ގާނޫނު އެއީ ސަރުކާރު ގާނޫނު 66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ވެއްޖެ، ރައްޔިތުން ވަކި ބާރު ރައްޔިތުންނަށް ބާރުވެރި ކަމަށް ވާތީ، މިދަށުން ބަޔާންވާ މި ބާރު ވެއްޖެ، ވަކިވަކި ދާއިރާތަކުގެ ބާރު ބޭނުން ކުރުމުގެ ފަރާތް ގާނޫނު ބަޔާން ކުރަނީ މިހެންނެވެ. މި ބާރުތަކަށް ޒިންމާ ތަބާވާ ބާރުވެރި ޓަކައި ރައްޔިތުންގެ ބާރު ބޭނުން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދެއްވާ ގާނޫނީ އަސާސީގެ ބޭނުން ކުރުމެވެ.

ސ. ދުއްބަރު އަލިފާސްތި ދުބާއިދުވަސް ރިޔާސީ ވިދާޅުވެއްޖެ، ސަރުކާރު ގާނޫނު އަސާސީގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާނެއް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދުއްބަރު ދަށުން ނަގައި، ގާނޫނު ވަކި ރައްޔިތު، ބާރު ޖަވާބުދާރީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތު ވަކި ބާރުތަކުގެ ބާރަކީ މިހެންވެސް ބާރުވެރިކަމެވެ. މި މާއްދާގައި ވަކިވަކި ބާރުތަކުގެ ހައިސިއްޔަތު ބޭނުން ކުރަނީ، މަޖިލީހުގެ ދަށު ނަގައި ބާރު ހިޔާރު މަޖިލީހުގެ ދަށުން ޖަވާބު ދާރީވާ މިންވަރު ސަކަތު ދިނުމުގެ ބާރު ދާއިރާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން އުފެދިފައެވެ.

ނ. ދުއްބަރު އަލިފާސްތި ދުބާއިރު ސަރުކާރު ވިދާޅުވެއްޖެ، 66 ވަނަ މާއްދާ މިގޮތަށް އެއްބަސްވުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ބަޔާންވެފައި ވާ ގޮތުން ބޭނުން ގާނޫނު އަސާސީ ގައި މިއަދުގައި އެއްބަސްވުން. ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ވަކި ކުރާ ގޮތް ބަޔާން ބަރާބަރު ބާރު ދިނުން ބަލަމުން ދާއިރާ، އެ ބާރު ބަލައިލާއިރު ސަރުކާރުގެ އިސްލާހު ބާރު ބޭނުން ވާ ގޮތަށް، މުއްދަތުން ދެބައި ސަރުކާރު ބޭނުން ކުރެވޭ ބާރު ގާނޫނީ ގޮތުން މިދާއިރާ މިގޮތަށް ބޭނުން ކުރެވޭ ގާނޫނީ ބާރު ކަމަށް ބަލައި ގާނޫނު އަސާސީ ގައި ބަޔާންކުރަނީ، އެހެންނަމަވެސް ބާރު ބަޔާން ކުރެވޭ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ގޮތަކަށް އެއްބަސްވުން ބާރު ވިދާޅުވިއެވެ.

ނ. ދުއްބަރުގެ ވާހަކަދެއްކެވުން. ގެން. ދުއްބަރު އަލިފާސްތި އަރިހުގައި ބާރު ވިދާޅު ވެއްޖެ، ސަރުކާރުގެ ބާރު ވަކި ކުރުމަށް ބަލާއިރު، އެއީ ގާނޫނީ ކަމުގެ ބާރު ދާއިރާތަކުގެ ވަކިކަމެއް ނޫން ބާރުގެ ބައިތައް ވެއްޖެ، ރައްޔިތުންގެ ބާރު ދަށުން ބަލައިލާއިރު ބާރު ވަކިވާ ބާރުވެރި ގާނޫނު އަސާސީގެ ދަށުން، އެ މިނިވަން ކަމަށް، ރައްޔިތުންގެ ދާއިރާގެ ބާރު ހުރި ގޮތަށް އެއްބަސްވުމެވެ. އަދި މިހާރުވެސް ބާރުތަކުގެ ވަކިކަން ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް، ރައީ

[illegible] [illegible] ބޮޑުވަޒީރުގެން [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ.

[illegible]: މުޤައްރިރު އަލްފާޟިލް [illegible] [illegible]، ސ: [illegible] ގެން ހުށަހަޅުއްވިއެވެ.

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުﷲ [illegible]، 66 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ހުށަހަޅުއްވިއެވެ.

[illegible]: [illegible] [illegible]، ސ: [illegible] ހުށަހަޅުއްވިއެވެ.

މަޖިލިސް ވަގުތު 10.05 ގައި 15 މިނިޓުގެ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 10.15 ގައެވެ. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 17 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 66 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]: ސ: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 66 ވަނަ މާއްދާގައި

[illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible]

[illegible] 66 ވަނަ މާއްދާ [illegible] 67 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

67 (1) ރައްޔިތުންގެ [illegible] 28 [illegible]

(2) ރައްޔިތުންގެ [illegible]

[illegible] 74 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

74. ރައްޔިތުންގެ [illegible] 25 [illegible]

[illegible] 67 ވަނަ މާއްދާ [illegible] 67 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] 28 [illegible] 72 ވަނަ މާއްދާ [illegible] 29 [illegible]

[illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] 67 ވަނަ މާއްދާ [illegible]

[illegible] 67،

The Library and Archives of People's Majlis

ވަނަ މާއްދާއާއި ބަދަލުކުރުން ޤާނޫނުފުޅުގެ ހަމަތަކާ ސިފައިސިފައިގައި ރިޔާސަތުން ނަގައިލުމުގައި، މިދެންނެވި ފަދައިން، 68 ވަނަ މާއްދާގާ މަޖިލީހުން ދެއްވާފައެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން 68. މިދުސްތޫރުގައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމުގެ ގޮތުން ފާސްކުރާ ގާނޫނު އެޖެހިގެ ގާނޫނުތަކުގެ މިސާލަކަށް އެންމެ ބޮޑު ގާނޫނުއް ފާސްކުރާ ގާނޫނުތަކުގެ ރައްޔިތު މެންބަރުގެ މަޖިލީހުން ނުކުރެވޭ.

އަދި މިދުސްތޫރުގެ މާއްދާއެއްގެ މަޢުނާއެއް މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ގާނޫނުއަސާސީގައި ނުވެވޭނަމަ، ނަމަވެސް ގާނޫނުއަސާސީގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށް ކުރެވިދާނެއެވެ.

70- މިފަދައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތަކުގެ ވަކިގޮތް ގާނޫނަކުން ރައްޔިތުންގެ ހަތަރު މަޖިލީހުން ނިންމާނެއެވެ.

ހ. ރައީސުގެ ސިޔާސީ އަދި ވަޒީފާގެ އެއްވެސް ގާނޫނެއް.

ށ. ވަޒީރުންގެ ބަޔަކު ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ބަޔަކު އުޅެނީކަމަށް މިފަދަ އެއްވެސް ގާނޫނެއް.

އަދިވެސް، 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގާނޫނުއަސާސީގެ ބަދަލުތައް ރިޔާސަތުން ވަކި ބަޔާންކޮށް ދެމެހެއްޓުމުގެ އުސޫލުތަކުން، ގާނޫނުގެ އެއްވެސް އަސާސެއް އެއްވަރުކަމުގެ ބަދަލުކުރުމުގައި، 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުގައި ފާސްކުރާ ޤާނޫނުތަކުގައި ބޭރުން ގާނޫނީ ތަރުތީބުގެ ދަށުން ވަކިގޮތަކަށް ވަކިވަކި ބަދަލުތަކެއް ހިމެނޭގޮތަށް، މިބާބުގައި ގާނޫނުގެ ފަރާތުން ސިފަކުރުމުގެ އަސާސީ ބަދަލުގައި އިޚްތިޔާރު އަދާކުރަމުންދާ އެހެން ބަޔަކު ބޭނުންވާ ދަރަޖައިގައި އެހެން ފަރާތަކުން ގެނެވިދާނެއެވެ.

ގާނޫނުގެ ބަދަލުތައް ގެނައުމުގައި، 68 ވަނަ މާއްދާއާ ބައްދަލުވާން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވަޒީރުން އެންމެ ބޮޑު އަސާސީގައި އެހެން ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާ ދިވެހި ފަރާތްތަކުގެ، 68 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެވިފައިވާ މިދުސްތޫރުގައި ނުވަތަ މި ގާނޫނު އަސާސީގައި ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމުގެ ގޮތުން އެޖެހިގެ ގާނޫނުތަކުގެ މިސާލަކަށް އެންމެ ބޮޑު ގާނޫނުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވޭނެގޮތް ނަމަވެސް އަސާސީ މެންބަރުން ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކުގެ މަތީ 5 ވަނަ ބާބުގައި " ގާނޫނު ހަދާ ފަރާތް " މިގޮތަށް އެކުލެވޭ، މިގޮތުގެ ދަށުން ބަހާލާފައިވާ ގާނޫނުގެ ބަދަލުތަކާއި " ގާނޫނު ހަދާ ބައި " މިގޮތަށް އެކުލެވޭ، ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

ދިވެހި ދުސްތޫރު މާއްދާ ބަދަލުކުރުމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ނުވަތަ ވަޒީރަކު، އެއްބައިވަންތަ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނިޔަތުގައި ރައީސަށް އެރުވުމުގައި، 69 ވަނަ މާއްދާގައި މިދުސްތޫރު ފަދައިން ސިޔާސީ އަދި ޤާނޫނީ ބައެއް އިޚްތިޔާރު މަޖިލީހުން ދެއްވާފައެވެ.

ގާނޫނު އަސާސީގެ އަސާސީ 69.(1) ގާނޫނު ހަދާ އެއްވެސް މަޖިލީހަކުން، ނުވަތަ ގާނޫނު ބަދަލު ކުރުން ގާނޫނުގެ ނަމުގައި ފާއިތުވެ އެއްބައިވަންތަކަމުގެ ނަތީޖާއެއް، މިދުސްތޫރު، ނުވަތަ މިދުސްތޫރުގެ

ޤާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ނުހަދަނީއެވެ.

(2) ހުށަހެޅުއްވި ނަމޫނާ އަލުން ހަދާ ގޮތުގައި، މިދުސްތޫރު، ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ބައެއް ވާނަމަ، އެބައެއް ވާނީ ބާތިލު އެއްގޮތަކަށެވެ.

އަދި މިދުސްތޫރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ގާނޫނު އަސާސީގެ 86 ވަނަ މާއްދާގައި «ގާނޫނު އަސާސީ އާއި ޚިލާފުން އެއްވެސް ގޮތެއް ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.» މި ބަހުގެ ބަދަލުގައި [illegible] [illegible] ލިޔުއްވާށެވެ.

އެއްގޮތަށް، 66 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގާނޫނު އަސާސީގެ [illegible] [illegible]، 68 ވަނަ މާއްދާގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 69 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] «ގާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»، މިދުސްތޫރު ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ނުހަދަނީއެވެ.» މި [illegible] އުނިކޮށް ބަދަލުގައި [illegible] ލިޔުއްވާށެވެ.

ނ. ގާނޫނު އަސާސީގެ [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] 69 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] «ގާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible]، މިދުސްތޫރު، ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ނުހަދަނީއެވެ.» މި [illegible] އުނިކޮށް ބަދަލުގައި [illegible] [illegible] ލިޔުއްވާށެވެ.

ރ. ގާނޫނު އަސާސީގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ގާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 69 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] އުނިކޮށް ބަދަލުގައި [illegible] ލިޔުއްވާށެވެ.

ށ. ގާނޫނު އަސާސީގެ [illegible] [illegible] 69 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] މިދުސްތޫރު ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ނުހަދަނީއެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އުނިކޮށް ބަދަލުގައި ލިޔުއްވާށެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި، ހުށަހެޅުއްވި ނަމޫނާ އަލުން ހަދާ ގޮތުގައި، މިދުސްތޫރު ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ބައެއް ވާނަމަ، އެ ބައެއް ވާނީ ބާތިލު އެއްގޮތަކަށެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، «މިދުސްތޫރު ނަމޫނާ މިދުސްތޫރުގެ ގާއިދާއާ ޚިލާފުވާ ބައެއް ވާނަމަ، އެބައެއް ވާނީ ބާތިލު އެއްގޮތަކަށެވެ.» މި ބަހުގެ ބަދަލުގައި [illegible] ލިޔުއްވާށެވެ.

ށ. ގާނޫނު އަސާސީގެ [illegible] [illegible] [illegible] މާއްދާގެ [illegible] [illegible] ގައި

ގާނޫނަކަށް އެއްވެސް މަޖިލީހަކުން، މިގާނޫނު އަސާސީގެ ގާނޫނުތަކާ ޚިލާފަށް ގާނޫނެއް ފާސްކުރުމުގެ ބާރެއް ނެތް ކަމުގެ
ނުދޭނެ ހިމެނިފައި ނުވާ ކަމުގައެވެ. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުއްދަ މަޖިލީހުން، ގާނޫނުން ތަޞްދީޤުކުރެއްވުމަށް ފޮނުވާ
ނަމަ، ގާނޫނު ހިމެނޭ ގޮތަށް ބަދަލުކޮށް ގާނޫނުގެ އެޤުރާރު ފާސްކުރެވިއްޖެއެވެ. މިގޮތަށް/ ވަނަ ނަންބަރުގައި «ގާނޫނަކަށް އެއް
ވެސް މަޖިލީހަކުން» މިހެން އެކަމަށް ޢިލްމީގޮތުން ބަދަލުކުރެވިގެން ހުށަހެޅިއްޖެއެވެ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމަށް އިންތިޚާބު އެކަށީގެންވާ އަދަދު ސަރުކާރުގެ

މުސްލިމަކު، ވިލާތުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ ވުޒާރާ ތަކުގެ. މިގޮތަށް ބަލައިލިއްވުން ބަދަލުކުރުމުގެ ގާނޫނު
އަސާސީގެ 86 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އިންތިޚާބުކުރުން ބަދަލުކުރުމަށް ވަނީ ހުށަހަޅާފައެވެ.
މިވާ، މި މާއްދާ މިހާރުގެ ގާނޫނު އަސާސީގައި އެކަށައަޅާފައި ޢިބާރާތަކުން (ގާނޫނު އަސާސީގެ އަދި ރޭގަ
އެއްވެސް ގާނޫނު އަސާސީ ގެ އަދި ކުރީގެ ނުވަތަ.) ނުވަތަ ގާނޫނު އަސާސީގެ 14 ވަނަ މާއްދާ
ގެ ނަމާގައި ޢިބާރާތް ބަދަލުކޮށް ބަދަލުކުރެވިގެން ހުށަހެޅިއްޖެއެވެ.

މިފަދައިން، 69 ވަނަ މާއްދާ އިޞްލާޙުކުރުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނުވަތަ މާއްދާ، އ
މާއްދާގެ މައްސަލަ ހިމެނުނު ގޮތަށް ބަލައިލައްވާ ނިމުމަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ނިޒާމުން ގާނޫނު ގާނޫނު އަސާސީގެ
70 ވަނަ މާއްދާ މިގޮތަށް ބަދަލުވުން މަޖިލީހުގެ ޝޫރާއަށް ހުށަހެޅުމާ ދެއްވިއެވެ.

ޢަލީ ނަސީރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 70. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް ގާނޫނުތަކަށް އެއްވެސް ޢަމަލު
މަޖިލީހުން ފާސްކުރުން ޝައުން ހިނގާނެއެވެ.

68 އަދި މިދެންނެވި މާއްދާ، މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުމަށް ގާނޫނު އަސާސީގެ
ވަނަ މާއްދާގައި «ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ގާނޫނުތައް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީޤު، ދައުލަތުގެ
އެއްވެސް އެއްބައި ނިސްބަތްވެއެވެ» މިގޮތަށް ބަދަލުކުރެވޭ ޝޫރާ ބަލައިލައްވާ ގޮތަށް މިލަފްޒު ހިމެނިއެވެ.

އެއްގޮތަށް، 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަދަލުކުރުން ހިމެނޭ ގޮތުގެ ބަދަލުވުމުގެ ބަލާފައިވާ
މަޤްޞަދު ބަދަލުކުރުމުގެ އަމުރަކީ، ގޮތް ގާނޫނު އަސާސީގެ ބަދަލު ވިލާތުގެ ތެރެއިން މިއަދުގެ
ގައި «އެއްވެސް ޢަޤީދާ ނުވަތަ ނިޒާމެއެވެ» އެކަމުން އިންތިޚާބު އެއްވެސް ދައުލަތުގެ ބަދަލުވާނެއެވެ. އަދި
ޢަޤީދާގެ ވުޒާރާ ބަދަލުކުރަނީ އެކަމަކަށް ނުވަތަ ގޮތަކަށް އިންތިޚާބަށް، ބަދަލު ޢަޤީދާ ބަދަލު، އެއީ ފަހު
އަސާސީ ތަފުސީލު ގާނޫނުތަކުގެ ބައެއް ބަދަލު ބެލުމަށް އެކަމުގެ ތަފާސް ބަދަލުކުރުމަށް ބަދަލުކުރެވިގެން، ހިނގާފަ
ބަދަލުކުރެވިއްޖެއެވެ.

މި ގޮތަށް އެއްވެސް ގޮތެއް ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު، 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ
ޤާނޫނު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ގުޅިގެން ދަނީ، އެއީ ޢަޤީދާގެ ބަދަލު އެކަމުގައި ހިންގުންތައް ބަދަލުކުރެވިއްޖެއެވެ.
ބަދަލު ގާނޫނު އަސާސީ ގައި އެކަމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ތަޞްދީޤު ކުރެވޭނެ ބަދަލުވުމެއް ގެނެވުނު ބަދަލުކުރެވި
ގެންދަވަނީއެވެ. ރައީސްގެ މިދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނިޒާމުގެ އެކަމަކު ބަދަލު ބަދަލުވާނެ، އެކަމުން މަޖިލީހުން
އެއްވެސް ނިޒާމުން ބަދަލުކުރެވިގެން ބަދަލުކުރަނީ ބަދަލުކުރެވިއްޖެއެވެ. މިވާ، ޢަޤީދާގެ ބަދަލު ގޮތުގެ ޢަމަލު، ހިނގާ ބަދަލު
ބަދަލުތަކެއް، ބަދަލުކުރުން ފަހުން ބަދަލު ގޮތަށް ބަދަލުކުރެވިގެން މިދެންނެވިއެވެ.

ށ. މެމްބަރުގެ އެއިރުގައި ހިމެނިފައިވާ ސަރުކާރުވެސް ގޮތުގަނޑު ޖުމްހޫރިއްޔާގެ، ރައީސް

ސުލްޠާނާ އެއިރުގައި ހިމެނޭ އެއިރުގައި ހިމެނުމުގެ ބާރު ވަރިހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މުޤައްރަރު، އަދި ޤާނޫނު

އިސާސީގެ ފުރަތަމަ މާއްދާގެ ތަރުތީބަށް ބާރުގެ ގާނޫނު ސިޔާސީ ނިޒާމު ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތުގެ އެވެ.

ނަގުވާނެ ބާރުގެ މާނަކުރުމެއް، ނަމަވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރު ދޭ

ބޭނުމަކީ ދިވެހި ވެރިކަމުގެ ބާރުތަކުގެ ތަފާސީލު ކަނޑައެޅުން ކަމުގެ އެވެ. އެ މާއްދާގެ ބަޔާނުގައި

ގިނަވެގެން ބާރެއް ބޭނުން ކުރާނީ ކުރިއަށްދާ ގޮތުގެ އަދި ނަގާ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ގޮތަކީ

ނުފޫޒު ކުރާ ރައްޔިތުންގެ ވަކިކަމާއި ފުރުޞަތު އެ ބާރުތައް ބޭނުން ކުރެވޭ ވެރިކަމުގެ ބާރުތައް.

މިސާލަކަށް، 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް އެކުލެވިގެން ނަގާފައިވާ 17 ވަނަ މާއްދާ

އެއް ބާރުތައް ރައްޔިތުންގެ އަމާން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޒިންމާތަކަށް، ސަރުކާރުގެ އަދި ޤާނޫނު

ދެއްވާ ދިނުމުގެ މަޖިލީހުގެ އަދި ހިމެނިގެންވެއެވެ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ ބާރު މަޖިލީސް ހިމެނެނީ ވަޒީރުން ބާރުގެ

ސަރުކާރުގެ އިދާރާ ބާރު ހިނގާ ގޮތް އަދި ވެރިކަމުގެ ބާރު ހިމެނޭ، ރައްޔިތުންގެ ސިޔާސީ

ބާރުތައް ނުހިމެނޭ ގޮތަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާ ބާރު ރައްޔިތުން ބާރުގެ އިދާރާ

ވެރިކަމުގެ މިނިވަން ގޮތުގައި ހިނގާނެއެވެ.

މިނިސްޓަރު ދާއިރާގެ، މިނަ އެއްގަމުގެ ހިންގުމަށް ސަރުކާރުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި

ބާރުތަކާއި ގުޅިގެން " ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރުގެ އިދާރާ ބާރު ރައްޔިތުންގެ ބާރު އިދާރާ ވެރިކަމުގެ

މިނިވަންކަމާއި ގުޅޭ ހިނގާނެއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންވެފައިވާ މިނިސްޓަރެވެ.

ބަހުގެ ބާރު 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް ހިމެނޭ މުހިންމު ބާރުތަކުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ

ގޮތުގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރުން، ދެއް. މެމްބަރު އިސްވެރިޔާ ބާރުގެ ރަނގަޅު ގޮތުގެ މިނިސްޓަރު

ގެ ބާރުތަކާ ގުޅިގެން، ރައްޔިތުންގެ ސިޔާސީ ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކުގެ މިނިވަން، އިދާރީ

ގޮތުގައި އިސްކަން ދިނުމަށް ސަރުކާރުގެ ބާރުތައް ބޭނުން ކުރެވޭނެއެވެ. އިދާރީ ގޮތަށް އިސްކަން ދީ ސަރުކާރުގެ

ދުވަހު ގެނެސް ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ ބާރު، އެ ސަރުކާރުގެ ގޮތުގެ ބާރު މިނިވަން ބާރުތައް

ދަތުރު ބޭނުންކުރާނެ ގޮތެވެ. އިދާރީ ގޮތުން އިސްކަން ދީ ސަރުކާރުގެ ބާރު އަދި ބާރުގެ

ގެ ބާރުތަކުން ބަލަހައްޓާ ހިނގާނެ، އިދާރާ ވަކިވަކި ބާރު ދިނުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންވާނެއެވެ. މި

ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ވިސްނާ އިސްކަން ދީ ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކުގެ ސިޔާސީ ސިޔާސަތު

ސަރުކާރުގެ ގޮތުގެ ވެރިކަމުގެ ބާރު ހިންގުމަށް ދާއިރާގެ ބާރުތައް އިދާރާ ބާރު ހިނގާނެ، ދުވަހުގެ

ގޮތެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިދާރީ ގޮތުގެ ސިޔާސަތު ސަރުކާރުގެ ބާރުތަކުގެ ވަކިވަކި ބާރު

ސިޔާސީ ނިޒާމުގެ އިދާރާގެ ބާރުތައް، އެކަން ދިނުމަށް ނިޒާމުގެ ވެރިކަމުގެ އިދާރީ ގޮތުގެ ބާރު

އޮތް ވެރިކަމުގެ ބާރު ބަލަހައްޓައެވެ.

ނ. މެމްބަރު އަދި ސަރުކާރު ބާރުގެ ބަޔާން ކުރެވިފައި، 17 ވަނަ މާއްދާގެ ބަޔާނަށް

ވިސްނާއިރު، [illegible] ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «[illegible] [illegible]» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ [illegible]، 17 ވަނަ މާއްދާގައި

ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «[illegible] [illegible] [illegible]» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ހ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

2 [illegible] [illegible] ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 17 ވަނަ މާއްދާގައި، ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible]، [illegible] ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ހހ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 130 ވަނަ މާއްދާގައި، [illegible]

ގޮތުން 17 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި 17 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] «[illegible] [illegible]» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ގ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 17 ވަނަ މާއްދާގައި

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިޔާސީ ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]« އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 17 ވަނަ މާއްދާގައި «[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]»، [illegible]

ފަރާތަކުން ލިޔުމަށް" މިގޮތުން އެކުލެވޭ ޤާނޫނު ހުށަހަޅާ އެހެން ފަރާތަކުން ބިލު ފޮނުވުން ހުށަހެޅުމަށް މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ފާސްކުރާ. "ބިލު ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ފަރާތަކުން ލިޔުމަށް"
މިގޮތުގެ ދަށުން އެކުލެވޭ ގޮތަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވެއެވެ.

ގޮތް: މުޅި ބާބަށް އެއްގޮތްވާ އެފަދަ ކަމެއް ، 71 ވަނަ މާއްދާގެ މަތިން ހުށަހަޅާ ފަރާތެއް

ވަކި ބަޔަކަށް ފޮނުވުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބިލު ހުށަހެޅުމަށް، ޤާނޫނު ބާރުވެރިކަމަށް
ވާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން، ޤާނޫނެއް ހުށަހަޅާ ގޮތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް އެއްވެސް ބާރު
ބާރަކުން މިފަދަ ގޮތުން އެކުލެވޭ ބާރުތަކުން ބިލު ނުވަތަ އެޅިފައި ނުވާ ޤާނޫނެއް އެކުލަވާލުމުގެ ބާރު ގެނައުމަށް
މިފަދަ ގޮތުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް، މިގޮތުގެ ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި
ބާރު ލިބިފައިވާ ގޮތަކީ، މިގޮތުގެ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ޤާނޫނު ބާރުވެރިކަމަށް ފަރާތަކުން
އިޞްލާޙު ބާރު ލިބިގެން ފާސްކުރާ ޤާނޫނު ބާރުގެ ފަރާތަކުން މައްސަލަ އަދި ޤާނޫނު ބާރުގެ ފަރާތަކުން ހުށަހެޅުން
ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ބާރުވެ. އަދި އެފަދަ ބާރުގެ ފަރާތަކުން އެކުލެވޭ ބަޔަކު ކަމެއް ދޭތެރޭ ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވޭނެއެވެ
ހުށަހެޅުމާއި މިގޮތް، މިގޮތުގެ އެއްގޮތް އެކަމެއް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ގޮތް: މުޅި ބާބަށް ވަކިވަކި ގޮތުގެ — ބާބުގައި އެއްފަދަ ކަމެއް ދެކުނުގޮތް

ނުވަތަ ވަކިގޮތެއް، 71 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤާނޫނު ބާރުވެރިކަމަށް ވާ
އެހެން ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާ ބާރުގެ ބިލެއް ބާރުތަކުން ބަލައިގަތުމަށް ގޮތެއް ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކަށް ވަކި
ބާރަކުން މިގޮތުން ބާރު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިލު ފާސްކުރުމަށް، އެފަދަ ކަމެއް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު ނުވަތަ ބާރު ފަރާތަކުން
ހުށަހަޅާ ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތަށް. އަދި މިގޮތުގެ ބާރު ހުށަހަޅާ ބާރުވެރި ފަރާތުގެ މަޤާމަށް، ޤާނޫނު ބާރު މިޒާ
ފަރާތަކީ ބާރުވެރިކަމަށް ބަޔާން ގޮތުގެ ބާރު ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވޭ ބިލު ހުށަހަޅާ ބާރު ލިބިގެންވާ ގޮތަށް، އެކަން
ކުރުމުގައި މި ގޮތުގެ އެކުލެވޭ ބާރު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބާރު ބާރުގެ ބާރު
ބާރުވެރިކަމަށް މިގޮތުގެ ބާރު ނުވަތަ ބާރު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ބާރުގެ ފަރާތުން ބަލައިގަތުމަށް ފަރާތަކުން 71. ޤާނޫނު ނުވަތަ އެހެން ބާރުގެ ފަރާތަކުން ފޮނުވަން

ގޮތަށް ބަޔާނެއް އެކުލަވާ ބާރު ހުށަހަޅާ ބާރު ނުވަތަ ބާރު ބާރުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ނުވަތަ އެވެ.

ބާރުތަކުން ޤާނޫނު ފަރާތުން ބާރުވެރިކަމަށް އަދި އެފަދަ ބިލު ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތަކުން، 8

ގޮތަށް ބަޔާނެއް އެކުލަވާ ބާރު ބާރު ފަރާތުގެ ބާރުތަކުން ބަލައިގަތެވެ.

މުޅި ބާބުގެ ބާރުވެރި ގޮތަކީ ބާރު ބާރުވެރިކަމަށް ބާރު ، 71 ވަނަ މާއްދާގެ ބާރުގެ

އިޞްލާޙު ގެނައުމަށް ބަޔާން، އެހެން ޤާނޫނެއް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ޤާނޫނު ބާރުގެ ބާރު ބާރުގެ ކަމެއް ބާރު
ވަކި މިގޮތުން ބާރުވެރި ބަޔާން ޤާނޫނު ޤާނޫނު ނުވަތަ 72 ވަނަ މާއްދާގައި. ބާރު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން

އިޞްލާޙު ގެނައުމަށް ހުށަހަޅައިފިއެވެ.

ބާރުވެރިކަމުގެ މަޤާމުގެ ފަރާތުން 72. މިގޮތުގެ ބާރުގެ އެއްވެސް ގޮތަކުން، ބާރުވެރިކަމުގެ މަޤާމުގެ ބާރު

ފާސްކުރުން ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ އެއްވެސް ބާރުވެރިކަމަށް ފާސް ކުރެވިފައިވާ ބާރުން

[illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 75، 76، [illegible]
[illegible]

75. ޚާއްޞަ އަޣުލަބިއްޔަތު [illegible]
[illegible]
[illegible]

76. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] 2/3 [illegible]
[illegible] 32 [illegible]

[illegible]
[illegible] 29 [illegible]
[illegible]
[illegible] 29 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 72 [illegible]
[illegible] 1/2 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1/2 [illegible]
[illegible]

[illegible] 72 [illegible] 73 [illegible]
[illegible]

The Library and Archives of People's Majlis

މިޕާސްވުން ހަމަޖެހޭ ގާނޫނުއަސާސީގެ 1/2 ގެ މަތީގައި ހާއްޞަވެގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަމަށްޓަކައި އުޅު ފުރަތަމަ ހުށަހެޅުމަށް ވިދާޅުވެގެން، މިގޮތުގެ މަތިން ގާނޫނުއަސާސީގެ 73 ވަނަ މާއްދާ މެދުވެރިކޮށް ދެއްވިފައެވެ.

ބަދަލުނުކުރެވޭ ފުރަތަމަ ޤާނޫނު 73. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން، ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ހާއްޞަ މަޖިލީހުން
ނުވަތަ ދެވޭނެ ފާސްކޮށްދޭ، ގާނޫނުތަކުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީގު
ކުރުމުން ނާފިޒުވާނެއެވެ. އަދި އެމަނިކުފާނު ކުރައްވަންޖެހޭ އެ ގާނޫނެއް ތަޞްދީގު
ނުކުރެއްވި ދޭހާރުވުން ފުރިގެންނެވެ.

އަދި މިމާއްދާއާ ގުޅޭ ގޮތުން އަހަރުމެންނަށް ގާނޫނުއަސާސީގެ 27 ވަނަމާއްދާއާއި
31 ވަނަމާއްދާ މެދުވެރިކޮށް ހުށަހަޅައިދެވިފައެވެ.

27. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލެއް ގާނޫނުތަކަށް ވާނީ، ރައީސުލް
ޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީގު ކުރުމުންނެވެ.

31. ކުރީގެ ގާނޫނުތަކުގެ މައްޗަށް ގެނެވޭ ބަދަލާއި ގާނޫނުތަކާ ފާސްކު
ރެއްވުމުން ފާސްކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީގު ކުރުމުން ނާފިޒު
ވާނެއެވެ.

މިގޮތުން 73 ވަނަމާއްދާ ބަލާއިރު ޒާތުގައި ކުރިއަށް ނުދާނެ ބަދަލުގެން
ފާސްކުރުމަށް ގެންގޮސް އޮތުމުން، މިކަން ބަލާއިރު އެކަމާ ގުޅޭ ހުރި ވިދާޅުވި 73 ވަނަ
މާއްދާގައި އެގޮތަށް ބާރުދީ، އެ ގާނޫނަކަށް ބާރު ލިބޭނީ ރައީސް ތަޞްދީގު ކުރެއްވުމުން. އަދި މިހެން އަށް
ވުރެ ރައްޔިތުގައި ތަޞްދީގު ކުރެއްވުމަށް ގާނޫނުގެ ދާއިރާ ތަޞްދީގުކުރެއްވުމުގައި ހުރި ނުކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތެވެ. މިގޮތް
ނުކުރެއްވުން ގެނެސް ހާއްސަ އިޞްލާހެއް ވެސް އެ ގާނޫނުތަކަށް އަދި އެއްވެސް ގޮތެއް ނުވަ
އެއްކޮށް ނުކުރެވުނު ވިދާޅުވިއެވެ. ގެނެސް މަސައްކަތް ކުރަމުންދާއިރު، އެ ގާނޫނެއް ޖެހޭ ކުރަމުންދާ
ގޮތުގައި، އެއްވެސް ގޮތެއް ތަޞްދީގު ނުކުރައްވާ އެގާނޫނެއް ގާނޫނުގެ ދަށުން އެއްޗެއް ބަލަން މިއީ ގާނޫނެއްގެ ގޮ
ތަޅުގައި މިބާވަތުގެ ގާނޫނުތަކެއް އިއްތިފާގުން އިއްތިފާގުވެވަޑައިގަތީ ވަކި ގޮތަކަށް، ރައީސްގެ ވަކި
ވަތަނުގައި ޖެހޭގޮތަށް ކަމުގައި މިގޮތުގެ ނުވަތަ ޖެހުނުގޮތުގައި "އަދި އެމަނިކުފާނު ކުރެއްވުމަށް
އެ ގާނޫނެއް ރައީސް ތަޞްދީގު ނުކުރެއްވުން ފުރިގެންނެވެ." މިހެން އިސްލާހު "ނުކުރެއްވިނަމަ ދިއުމުގެ
ދެވުނުގޮތެއް" މިގޮތަށް އޮތުމަކީ ފާހަގަ ހިފަހައްޓަ ހުށަހަޅައިފައެވެ.

ށ. ކޮމިޓީގެ އިއްތިފާގުން އެކުލަވާލި ފިކުރު: 73 ވަނަމާއްދާގައި ބަޔާންވާ ނުވަތަ
ކަމަށް މިގޮތުގައި ބަޔާނޭ، ގާނޫނެއް ނުކުރެވޭ ތަޞްދީގު ނުކުރެއްވި ނުވަތަ ތަޞްދީގު ކުރާ ޤާނޫނަށް ބާރު މިއީ
އެކަށީގެ ބަދަލު ވާނުވާ ނެތީ، އަދި ގޮތެއް ނިންމާފައެވެ. މިކަމުގައި ތަޞްދީގުވާ ކޮމިޓީ އަރުވަން ޕާސް
ކުރެވޭ ގޮތަކަށް އިޞްލާހުގެ ނިންމާ ފާހަގަ މިގޮތަށް ވިދާޅުވިއެވެ.

ނ. ކޮމިޓީ އިއްތިފާގުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިޒާމު، 73 ވަނަ މާއްދާ ބަދަލުވާގޮތުގައި

The Library and Archives of People's Majlis

ރަނގަޅުކަމަށް ފުރިހަމަ ގޮތުން ހުށަހެޅުއްވިއެވެ. އަދި މި މާއްދާގައި ބުނާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 143 ވަނަ މާއްދާއާގެ ބާރުލިބިގެން އިތުރުން ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ކަމުގެ ފާސްކުރެވިއެވެ.

ސ. ދުވަސްވީ އަރުވާ ސިޔާސީ ދުވަހުގެ މުޤައްރިރު، މިދުވަހުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރީ ކަންކަމާ ބެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީން ފުރިހަމަކޮށް އިތުރަށް، ބައްދަލުކުރި ދުވަސް ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާ، ދުވަހުގެ ޖަލްސާއެއް އެއްބަސްވެފައި ފާސްކުރައްވައި، އިތުރު ބަހުސްކުރުމަށްފަހު ވޯޓަށް އެހުމުން ފުރިހަމަ ގޮތުން ފާސްވެއްޖެއެވެ.

ގ. ދުވަހުގެ ސިޔާސީ ޖަލްސާ ބަދަލުކޮށް ގަވާއިދު ބާއްވަން ޖަލްސާގައި ވާހަކަ ފުރިހަމަ ގޮތަށް ނިންމާފައި، ޖަލްސާގެ ރައީސް ފާހަގަކޮށް، އެކަމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަހުސްކުރެއްވުނެވެ. މިގޮތަށް ނިންމުމަށް ވޯޓަށް އެހުމުން ފާސްވިއެވެ. އަދި މިކަމަށް އެހެން ރިޔާސަތު ދުވަހުގެ މަޖިލީހުގެ ވޯޓުން ފާސްކުރެވުނު ބައްދަލުވުމެވެ. ވޯޓު، މި މާއްދާގައި ގޮތުގެ މައްޗަށް ރައްޔިތުން، އަދި މި މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ފާހަގަކުރިއެވެ.

ވޯޓު ނެގުމުގެ ޖަލްސާގެ ދުވަހުގެ އެންމެހާ ޤާނޫނީ އަސާސީ ރިޔާސަތު ބަދަލުވުމުގެ ފާހަގަ ވެރި، 73 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރުލިބިގެން، "ބިލް" ގެ މާއްދާ، ޤާނޫނުގެ ދުވަސްވަރު މާއްދާ ރިޔާސަތުގެ ބައިގައި ރިޔާސަތުގައި ސިޔާސީ ކަމުގައި، އަދި މި މާއްދާގައި ބާރުލިބިގެން ފާސްކުރިއެވެ. އަދި މާއްދާގެ ޤާނޫނު ނަމަ، އަދި ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމަ ދުވަހުގައި މި ބާބުގައި ރިޔާސަތު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ސިޔާސީ ކަމުގައި ކަމަށް ފާސްކުރެވުނެވެ. އަދި ދުވަހުގެ ޖަލްސާ ނުވަތަ ކަމުގައި ސިޔާސީ ކަމުގައި އެކަން ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ގޮތުން ސިޔާސީ ރައްޔިތުންގެ ބާރުލިބިގެން އެކަމުގައި އަދި ރިޔާސަތު ފާސްކުރެއްވުމަށް ހުށަހެޅުއްވިއެވެ. އަދި ދުވަހުގެ ޖަލްސާ ދުވަހުގެ ބާރުތަކުގެ ސަބަބުން ސިޔާސީ ކަންކަން ފާސްކުރެވުނު ކަމަށް، އަދި އެ ބައްދަލުވުމުގެ ބާރުލިބިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ، އެކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

މިދުވަހުގެ ޖަލްސާ ފުރިހަމަ ކުރެއްވި، 73 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގެ ދަށުން ސިޔާސީ ކަންކަން ފުރިހަމަ ކުރެއްވުމެވެ، 74 ވަނަ މާއްދާގެ ވަކި ދުވަހު ނުވަތަ ކުރީގެ ފުރިހަމަ ގޮތުގެ ބާރުތައް އެކުލަވާ ދުވަހެވެ. އަދި، ދުވަހުގެ ސިޔާސީ ކަންކަން ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ފާހަގަ ކުރެއްވި ޖަލްސާގެ ގޮތުގެ ދަށުން ރައީސް ފެށިގެން ބާއްވަން ނިންމާފައެވެ. ޖަލްސާ ފެށުނީ ހެނދުނު 8.30 ގައި ރިޔާސަތު ބަހައްޓަވައިގެން، ހެނދުނު 10.30 ގައެވެ. ޖަލްސާ ފެށުނު ވަގުތު ދުވަހުގެ ކުރިން ސިޔާސީ ރިޔާސަތު އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް، ރައީސް އިތުރު ފާހަގަ ކުރުމުގައި ނިމުނީ 12.15 ގައި 15 މިނެޓުގެ ބަހުސް ބާއްވަން ސިޔާސީ ފުރިހަމަ ގޮތުން ބާރުލިބިގެން ފާސްކުރިއެވެ. މިދުވަހުގެ ޖަލްސާ ފެށުނުއިރު ސިޔާސީ ރައީސް ފާހަގަ ކުރުމުގެ ގޮތުން، ސިޔާސީ ރިޔާސަތު ބާރު ފުރިހަމަ ގޮތުގެ ދަށުން ފާސްކޮށް ގޮތުގެ ރިޔާސަތުގައި ފާހަގަކުރިއެވެ. ޖަލްސާ ނިމުނީ ކުރީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ފާސްކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން އެންމެހާ ރިޔާސަތުގެ ބާރުލިބިގެން އެންމެ ފަހުން ނިމުމަކަށް އައީ ހެނދުނު 8.30 ގައެވެ. މިގޮތުން ދަނީ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި މެންބަރުން ބައިވެރިވެ، ޖަލްސާގެ މަސައްކަތް ފެށުނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުލިބިގެން މިގޮތަށް ފާސްކޮށް ގެންދިޔުމަށް ގޮތުގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މާއްދާތަކާ

ދޭތެރޭގައި ބަހުސްކޮށް އަޣުލަބިއްޔަތުން ގަބޫލުކުރުމުގެ މަގުބޫލުކުރައްވާ، އަދި މި މަޖިލީހުގެ ޢުމުރު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އިންތިޚާބީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ގުޅުންހުރި ވަޒީރުން، ވަކީލުން ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ބޮޑުވުމުގެ ތަނަވަސްކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު މަތިކުރުމަށް ބާރުއަޅައި އެކުލަވާލާ ކަންތައް އެކަށައެޅުމަށް ޢާންމުކޮށް އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތަށް ތަރުތީބު ކުރެވޭ މަރުޙަލާ އާއި ހަމައަށް ނަގާނެއެވެ.

ޢާއްމު ގޮތެއްގައި، 74 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރުޢީ ގޮތުން ހަމަ ކުރެވޭ ހާލަތު ތަކާއި ގުޅޭ މަސްއަލަތަކުގައި މަޖި- ލީހުގެ ޚާއްސަ ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން މަޖިލީހުގެ ހުކުމަކުން ނިންމާނެއެވެ.

ޝަރުޢީ ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގާނޫނުގެ 74. (1) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން، ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްސަ

ނިޒާމު އަދި ސިފަ ބަދަލު އަސާސީ ޤާނޫނު	މަޖިލީހުން ގާނޫނެއް ފާސްކޮށް، އެ ގާނޫނެއް ގާނޫނު ތަކަށް 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ގާނޫނަކަށް ތަސްދީޤު ކުރައްވަންވާނެއެވެ. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ގާނޫނަކަށް 60 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ތަސްދީޤު ނުކުރައްވައިފިނަމަ، ނުވަތަ އެ ގާނޫނަކީ ބަޔާން ކުރާ ގޮތަށް އެ ގާނޫނަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިން އިޢުތިރާޒު ކުރައްވާނަމަ، އެ ގާނޫނެއް ތަސްދީޤު ނުކުރެވި ބަލާނީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްސަ މަޖިލީހަށް އެ ގާނޫނެއް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(2) މިގޮތުން (1) ގައިވާ ގޮތަށް ގާނޫނު އަނބުރާ ފޮނުވާނަމަ ރައް- ޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްސަ މަޖިލީހުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިޢުތިރާޒާއެކު ބަލައި، އެ ގާނޫނު ފާސްކުރަން ފެނި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްސަ މަޖިލީހުގެ $2/3$ ގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސް ކޮށްފިނަމަ، އެ ގާނޫނަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤު ކުރެއްވި ގާނޫނެއް ކަމުގައި ބަލައި، މަޖިލީހުގެ $2/3$ ގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ބާރުލިބިގެންވާނެއެވެ.

އަދި މި މާއްދާއާ ގުޅޭ ގޮތުން ގަވާއިދުތަކުގެ ގާނޫނު އަސާސީގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އާއި، 29 ވަނަ މާއްދާ މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުމަށް ހުށަހަޅައިފިއެވެ.

28. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނު، ތަސްދީޤު ކުރެއްވުމުގެ ކުރިން ކަމުގެ ބާރުތައް ސުލްޠާނުގެ ބާރުތަކާ ހިސާބުކުރާ ނަމަ ދަށުން ދާއިރާގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ފަރާތުން ސިޔާސީ ދާއިރާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކު ރިޕޯޓު ކުރެވޭނެއެވެ.

29. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، ތަސްދީޤު ކުރެއްވުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަލައި ބަހުސްކޮށް ބޭނުންވާ ބަދަލު ގެނެސް، މަޖިލީހުގައި ހާޒިރުވާ މެމްބަރުންގެ $2/3$ ގެ އަޣުލަ ބިއްޔަތުން ފާސްކޮށްފިނަމަ ޤާނޫނަކަށް ވާނެކަމަށް ތަސްދީޤު ކުރުމަށް ދަފުތަރުގައި ހުށަހަޅާނެކަމަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުވާނީ

ވޯޓަށް ދީގެން ފާސްކުރެވުނެވެ. މަޖިލީހުގެ 2/3 ގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކުރެވުނު، އެބިލު ބަލައިގަތުނެވެ.

47 ވަނަ މާއްދާގެ މައްޗަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހުށަހަޅުއްވި ރިޔާސަތުން މުޤައްރިރުން ނަގާ ދުވަހު އަރާފައިވާ. ކުރަމުން ދިޔަ ދުވަހު ދައުރުގެ ފަހު މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔުމަށް ދުވަސް އޮންނަ ދުވަސް މިކަން ކުރުމަށް މާއްދާގެ މައްޗަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ފަސް ކުރަން އަރައިފި، އޯގަސްޓް 1983 ދުވަހު 8.30 ގައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އެއް އެހެން ނުކުރެވުނު، ރިޔާސަތުން މުޤައްރިރުން ނިންމަވާ މަސައްކަތް ކުރައްވަން ފަހު ދުވަހުގެ ބައްދަލުވުން، ގަޑިން 11.30 ގައި ޖަލްސާ ނިންމެވިއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ލައިބްރަރީ

The Library and Archives of People's Majlis